

UTRIKESUTSKOTTETS UTLÅTANDE 2/2009 rd

Statsrådets redogörelse om ramar för statsfinanserna 2010—2013

Till finansutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 31 mars 2009 statsrådets redogörelse om ramar för statsfinanserna 2010—2013 (SRR 3/2009 rd) till finansutskottet för beredning och bestämde samtidigt att de övriga fackutskotten får lämna utlåtande till utrikesutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- utrikeshandels- och utvecklingsminister Paa-vo Väyrynen
- avdelningschef Ritva Koukku-Ronde, utrikesministeriet.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

I regeringsförklaringen för Vanhanens andra regering utfäster sig regeringen att säkerställa en anslagsutveckling som tar Finland mot det mål på 0,7 procent av bni som uppställts inom FN. Något tidsschema för måluppfyllelsen anges inte, men Finland har i EU åtagit sig att höja anslagen för utvecklingssamarbete till minst 0,51 procent av bni senast 2010 och till 0,7 procent senast 2015.

I redogörelsen om ramar för statsfinanserna 2010—2013 (rambeslutet) säger sig regeringen vara beredd att öka anslagen för det egentliga utvecklingssamarbetet under 2010—2013 så att de 2010 uppgår till 798 miljoner euro och 2011 till 906 miljoner euro. Beslut om utvecklingssamarbetet under 2012—2015 fattas av nästa riksdag. Regeringen har i rambeslutet gjort det tekniska antagandet att anslagen för utvecklingssamarbetet 2012 och 2013 ökar i samma takt som bni.

Utskottet har konsekvent poängterat att de mål som överenskommits för utvecklingssamarbetsanslagen i FN och EU binder Finland och förutsatt att regeringen inte bara höjer biståndsanslagen i euro utan också entydigt åtar sig att nå nivåmålet 0,51 procent senast 2010, i förekommande fall genom att öka biståndsanslagen (UtUU 1/2007 rd, UtUU 7/2008 rd). För det finländska utvecklingssamarbetet är det viktigt att större belopp anslås för insatserna och att biståndspolitikerna bär frukt, men de procentuella målen saknar inte heller de betydelse som underlag för en uthållig anslagsutveckling och för Finlands renommé och inflytande på den internationella arenan, understryker utskottet. Observeras bör att Finland aspirerar på att bli icke-permanent medlem i FN:s säkerhetsråd perioden 2013—2014 och att anslagen för utvecklingssamarbete är ett viktigt kriterium när valet görs. Utvecklingen i den globala ekonomin och de ekonomiska utsikterna i Finland har försämrats snabbt och

bedömningen av hur ekonomin kommer att utvecklas under ramperioden involverar flera osäkerhetsfaktorer än normalt. Utskottet vill påpeka att effekterna av den djupa lågkonjunkturen i världen slår hårdast mot länder i utveckling, som redan nu står sämre rustade än utvecklade länder att klara konsekvenserna av de ekonomiska störningarna. Också om den ekonomiska utvecklingen försämrats, får målet 0,7 procent inte frångås, menar utskottet.

Utskottet har genomgående understrukit att anslagen måste öka parallellt med att regeringen satsar på större genomslag för biståndet och en konsekvent policy. Om man vill förvissa sig om att utvecklingssamarbetet håller hög standard, måste de finansiella ramarna vara långsiktiga och förutsebara. Abrupta förändringar i finansieringsnivån får negativa effekter såväl för Finlands insatser i målländerna som för frivilligorganisationernas och de internationella organisationernas verksamhet. Det tekniska antagandet för 2012 och 2013 underminerar enligt utskottet den finländska utvecklingspolitikens trovärdighet, när verksamheten inte kan planeras utifrån en jämn tillväxt.

Finland kommer tidigare bedömningar till trots att nå och överskrida nivån 0,51 procent för utvecklingssamarbetsanslagen 2010 på grund av

en kraftig minskning i bni. Anslaget på 906 miljoner euro för 2011 bedöms vara 0,58 procent av bni. Det tekniska antagandet för 2012 och 2013 betyder enligt vad utskottet erfarit en frysning av anslagen för utvecklingssamarbete på nivån 0,58 procent av bni. Det konkreta målet för denna valperiod har varit att nå målet 0,51 procent. Att målet nås 2010 är ett viktigt minimimål, menar utskottet. EU-staterna åtog sig 2005 att nå målet 0,7 procent till 2015. För att Finland ska kunna kräva att de övriga medlemsstaterna uppfyller sina åtaganden måste också vi själva göra det. Målet 0,7 procent är en uppgift för nästa regering och riksdag. Också nästa regering måste tydligt binda upp sig till åtagandena. Det är svårt att förutspå hur den ekonomiska utvecklingen kommer att se ut i Finland under de närmaste åren. Det förnuftigaste sättet att nå målet 0,7 procent är enligt utskottet att försöka höja anslagen för utvecklingssamarbete med 0,03 procent årligen 2012—2015.

Utlåtande

Utskottet föreslår

att finansutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors den 16 april 2009

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Pertti Salolainen /saml
vordf. Markku Laukkanen /cent
medl. Eero Akaan-Penttilä /saml
Pekka Haavisto /gröna
Antti Kaikkonen /cent
Ilkka Kanerva /saml
Katri Komi /cent

Annika Lapintie /vänst
Elisabeth Naucclér /sv
Aila Paloniemi /cent
Ben Zyskiewicz /saml
ers. Kimmo Sasi /saml
Pekka Vilkuna /cent.

Sekreterare var

utskottsråd OP Jalonen.